

План

1. Об'єкти і види управління в логістиці. Матеріальний потік, його основні параметри та види
2. Інформаційні потоки та їх класифікації
3. Фінансові потоки та їх класифікація
4. Сервісні потоки та їх класифікація

Проблеми об'єктів логістичного управління та логістичної діяльності

Запаси, **надмірний** обсяг яких «заморожує» значні фінансові ресурси, а **дефіцит** необхідних запасів загрожує не тільки прямими втратами продажів але і втратою клієнтів.

Матеріальний потік

Матеріальний потік - це продукція (у формі вантажів, деталей, товарно-матеріальних цінностей), яка розглядається в процесі виконання над нею різних логістичних (транспортування, складування, зберігання тощо) і (або) технологічних (механічна обробка, збирання тощо) операцій і віднесена до певного часового інтервалу.

Об'єктом вивчення логістики є матеріальні та супутні матеріальні і відповідні їм інформаційні, фінансові, сервісні потоки, без яких неможливо здійснення матеріального виробництва. Предметом вивчення, досліджень теорії логістики є оптимізація матеріальних і відповідних їм фінансових та інноваційних потоків. Головними категоріями логістики є потік і запас, які взаємопов'язані. Потік – це сукупність об'єктів, що сприймаються як єдине ціле. Вона існує як процес на деякому часовому інтервалі і вимірюється в абсолютних одиницях за певний період часу. Поняття матеріального потоку узагальнює безперервність змін і переміщення продуктів праці у сфері обігу і виробництва.

Матеріальний потік – це сукупність товарно-матеріальних цінностей, які розглядаються на часовому інтервалі у процесі застосування. Матеріальні потоки можуть протікати як усередині одного підприємства, так і між різними підприємствами. Водночас кожному матеріальному потоку відповідає деякий інформаційний потік, який у тимчасовому і просторовому аспектах може не збігатися з матеріальним. Матеріальні потоки можуть перебувати у двох протилежних станах: динамічному і статичному. У тих випадках, коли матеріальні потоки розглядаються не в часовому інтервалі, а у визначений момент часу, вони утворюють матеріальні запаси.

Рис. 2. Об'єкт логістики

Цілі об'єктів логістичного управління та логістичної діяльності

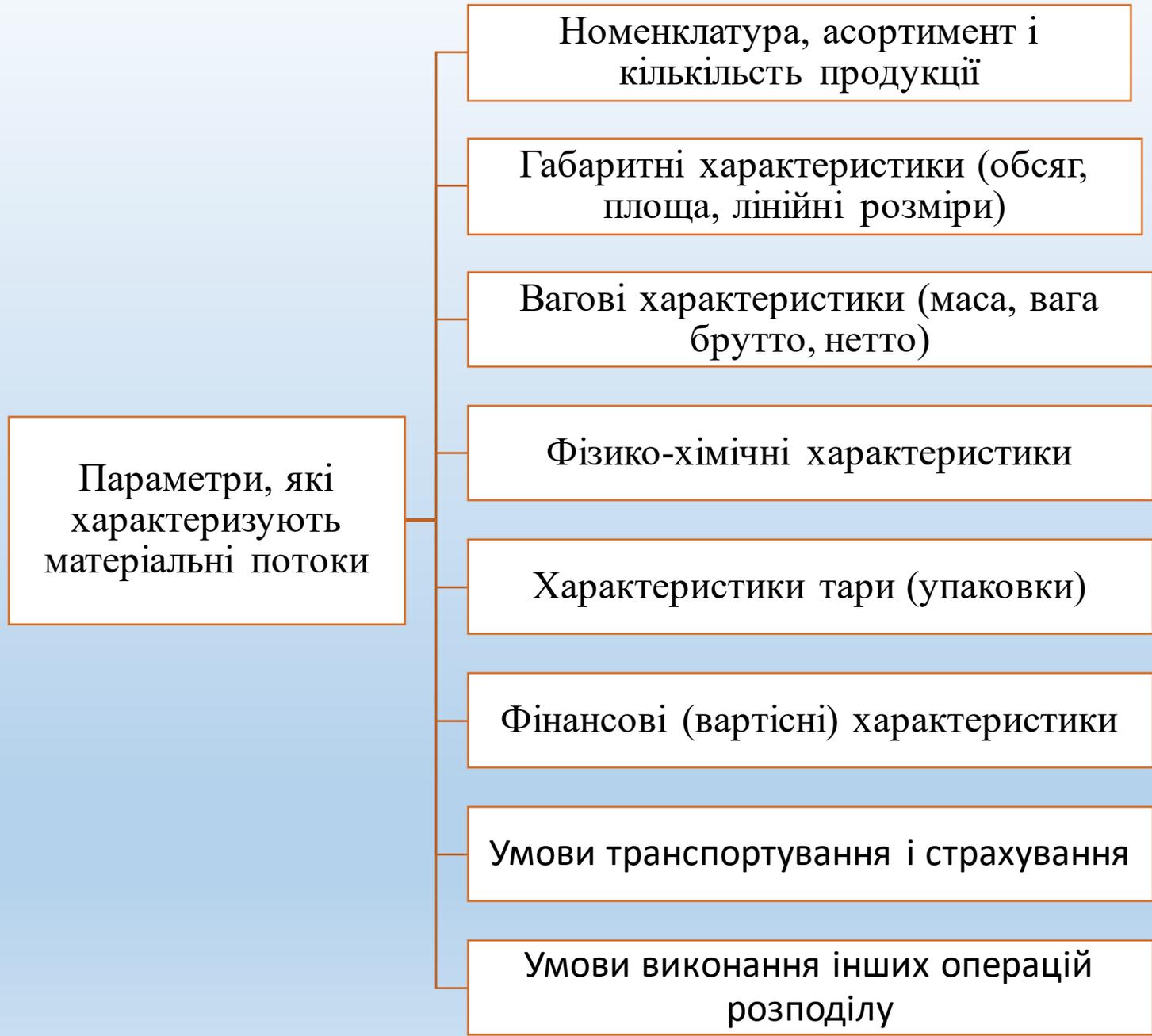
Впорядкування ланок логістичної системи , що включає в себе всі ланцюги і їх учасників , які проводять матеріальний потік від початкових ресурсів до кінцевого споживача.

Забезпечення для конкретного клієнта в наявності необхідного продукту в зазначеній кількості, в правильному місці, стані, в правильний час, за правильну ціну.

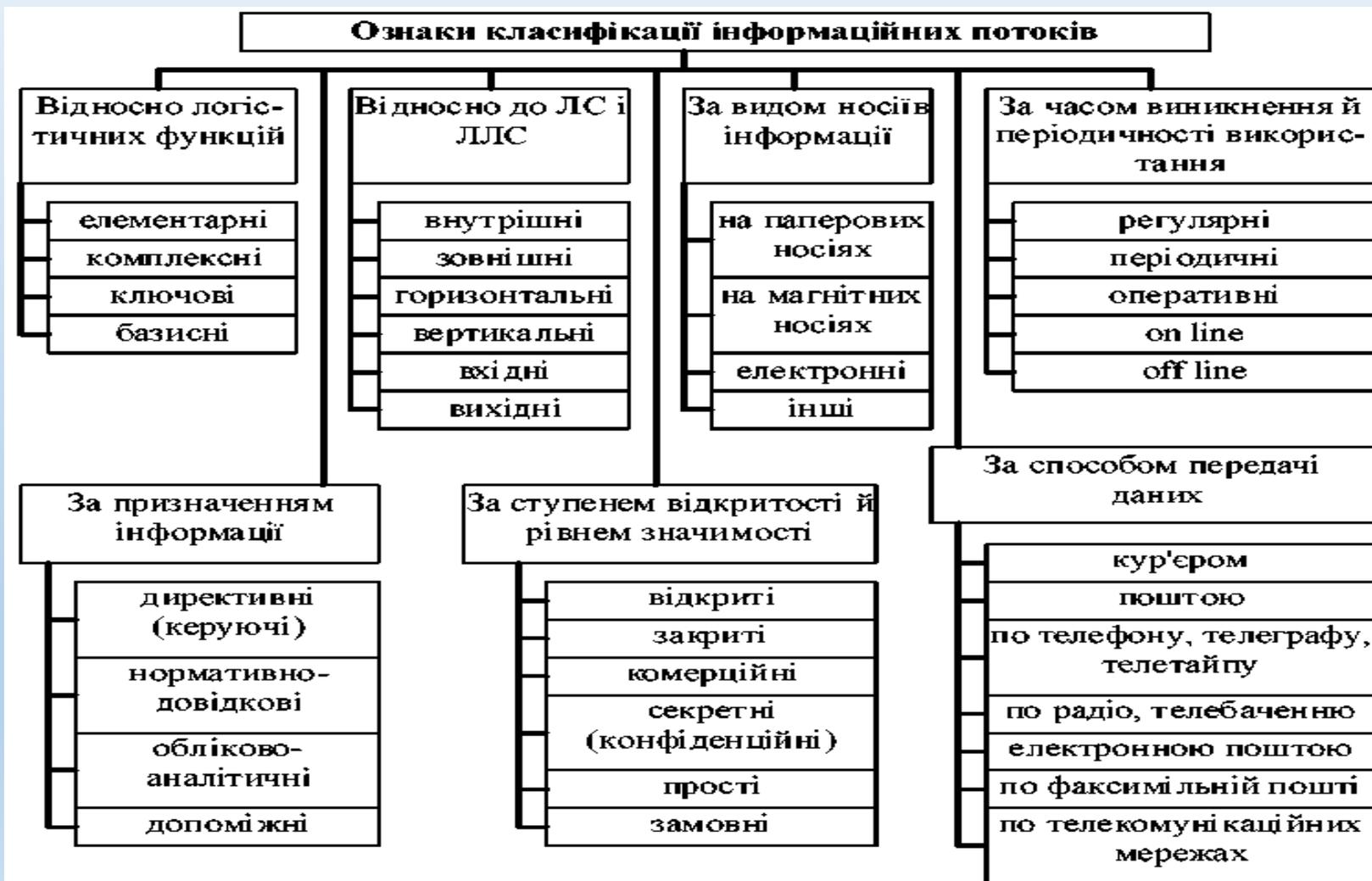
Множина елементарних потоків, що формуються на підприємстві, складає *інтегральний (загальний) матеріальний потік*, який забезпечує нормальне функціонування підприємства. Матеріальні потоки характеризуються *кількісними і якісними показниками*. Основними з них є напруженість і потужність матеріального потоку. Між цими показниками, як правило, спостерігається обернена залежність. На них прямий вплив здійснюють обсяг (маса), час і форми постачань.

Напруженість матеріального потоку – це інтенсивність переміщення матеріальних ресурсів, напівфабрикатів і готової продукції, а потужність матеріального потоку - це обсяги продукції, які переміщуються за одиницю часу. Тому потік має розмірність «обсяг/одиниця часу», тобто є дробом, у чисельнику якого міститься одиниця виміру вантажу (штуки, тонни тощо), а в знаменнику - одиниця виміру часу (доба, місяць, рік та ін.).

2. Інформаційний потік – це вся сукупність повідомлень (інформації), використувувана логістичною системою й оброблювана нею для виконання операцій (зокрема із сировиною, матеріальними, комплектними виробами й кінцевою продукцією) та зарахована до часового інтервалу.

Інформаційний потік має одиницю вимірювання, яка становить собою дріб, у чисельнику якого зазначено кількість опрацьованої та переданої інформації, а у знаменнику – одиницю вимірювання часу (хвилину, годину, декаду, добу, місяць, рік тощо). У процесі використання електронно обчислювальної техніки інформаційні потоки вимірюють байтами (кіло байтами, мегабайтами і гігабайтами) на одиницю часу.

3. Фінансові потоки в різних формах підприємницької діяльності існували завжди. Однак найбільша ефективність їх руху можлива завдяки впровадженню логістичних принципів управління фінансовими й матеріальними ресурсами. Фінансовий потік – це цілеспрямований рух акумульованих фінансових коштів, що циркулюють усередині логістичної системи, а також між логістичною системою і зовнішнім середовищем, необхідних для забезпечення ефективного руху матеріального, інформаційного та сервісного потоку. Фінансові потоки різноманітні за складом, напрямком руху, призначенню та іншими ознаками. Класифікацію фінансових потоків надають багато вчених-економістів.

Фінансовий , інформаційний потоки і потоки послуг

Фінансовий потік - це спрямований рух фінансових ресурсів пов'язане з матеріальними , інформаційними та іншими потоками як в рамках логістичної системи , так і поза нею .

Інформаційний потік - це сукупність потоків , повідомлень в усній документальній (паперовій та електронній) і інших формах , супутніх матеріального або сервісного потоку в даній логістичній системі .

Сервісний потік - потоки послуг , які генеруються логістичної системою в цілому або її підсистемою .

Таблиця 1 - Загальна класифікація фінансових потоків

Класифікаційні ознаки	Різновиди потоку
1	2
Щодо логістичної системи	Зовнішні – фінансові потоки, які циркулюють за межами логістичної системи. Внутрішні – фінансові потоки, які циркулюють у межах логістичної системи
За напрямом руху	Позитивний – надходження коштів, приплив коштів. Негативний – виплати коштів, відплив коштів
За методом обчислення	Валовий – уся сукупність надходжень і витрачання коштів. Чистий грошовий потік – різниця між позитивним і негативним грошовими потоками
За призначенням	Закупівельний – обслуговуючий процес закупівлі товарів. Виробничий – обслуговуючий процес виробництва. Збутовий – обслуговуючий процес збуту готової продукції

1	2
За рівнем достатності	Надмірний – надходження коштів істотно перевищують реальну потребу підприємства у їх витрачанні. Дефіцитний – надходження істотно нижчі від реальних потреб підприємства у їх витрачанні
За періодичністю виникнення	Регулярний регулярно виникає в господарській діяльності (заробітна платня, податкові платежі тощо). Дискретний виникає у процесі здійснення разових, одиничних операцій (наприклад, купівлі нерухомості)
За масштабом	По підприємству загалом – акумулює всі види коштів підприємства. За окремими видами діяльності підприємства. За окремими структурними підрозділами (центрах відповідальності) підприємства. За окремими господарськими операціями
За видом господарської діяльності	Супровідний рух продукції – виплати постачальникам, працівникам, податковим органам, надходження від покупців продукції тощо. Супровідний інвестиційну діяльність – продаж і купівлю основних засобів, нерухомості, нематеріальних активів. Супровідний фінансову діяльність – узяття і сплату кредитів, залучення додаткового акціонерного капіталу, виплати дивідендів
За джерелом фінансування	Власні, які є власністю підприємства. Позикові, які позичають у фінансових інститутах
За способом перенесення авансованої вартості	Основні фонди – це фінансування споруд, обладнання, техніки тощо. Оборотні кошти – це кошти, необхідні безпосередньо для придбання сировини й матеріалів, утримання запасів тощо
За формою оплати	Грошовий – за допомогою коштів. Натуральний – за допомогою обміну товарами тощо

Сервіс у логістиці – це широкий спектр необхідних додаткових послуг, що здійснюються у процесі виконання замовлення і внаслідок виконання замовлення споживачів. Сервісні потоки – це потоки послуг, які генеруються логістичною системою загалом або її підсистемами для задоволення зовнішніх і внутрішніх споживачів. Природа логістичної діяльності передбачає можливість надання споживачу матеріального потоку різноманітних логістичних послуг.

Сервісні потоки в логістиці містять у собі такі види сервісного обслуговування: 1) сервіс споживацького попиту; 2) виробничий сервіс; 3) післяпродажне обслуговування; 4) інформаційне обслуговування; 5) фінансово-кредитний сервіс.

Сервіс споживацького попиту містить у собі послуги, що надають на всіх етапах формування та виконання замовлення споживача. Одне й те ж замовлення може бути виконано різними підприємствами в різні терміни.

Зміст логістичного сервісу

- *Виробничий сервіс*, або сервіс виробничого призначення, необхідний через те, що для багатьох товарів (у першу чергу, для технічно складної продукції виробничого призначення) великого, якщо не визначального, значення набувають послуги, спрямовані на ефективне використання закупленої продукції та виявлення всіх її можливостей. Сюди, у першу чергу, належить різнопланова робота з дороблення і модифікації продукції, відповідно до специфічних вимог споживачів. Продукція промислового призначення потребує налагодження в умовах вбудовування у виробничий цикл безпосередньо у споживача. Також ряд фірм-продавців бере на себе доставку товарів безпосередньо додому до покупця, підключення і настроювання (біля телевізорів, наприклад, виконують настроювання всіх каналів щодо використовуваної антени) і лише після цього здійснюють оплату й заповнюють необхідні документи за актом купівлі-продажу. До виробничого сервісу належать також навчання постачальником персоналу, який буде далі працювати на цьому обладнанні.
- *Післяпродажне обслуговування* повинно мати систематичний та організований характер. Із цією метою має бути організовано і створено інфраструктуру післяпродажного сервісу. Велике значення для продукції тривалого користування має здійснення модифікації продукції протягом терміну її служби. Наприклад, ряд автомобільних фірм під час продажу нового автомобіля включає до його продажної ціни певну суму за рахунок старого автомобіля тієї ж фірми, який вона в результаті оформлення операції забирає в покупця.
- *Сервіс інформаційного обслуговування* визначають за обсягом різноманітністю і повнотою інформації, що надають потенційному покупцю про продукцію фірми і сервіс, який пропонує фірма, а також використовуваними засобами й методами комунікації та інформатизації. Нарешті, для сучасного інформаційного сервісу характерно щораз більше використання технологічно передових засобів комунікації та міжнародна комп'ютерна мережа Інтернет. Фінансово-кредитний сервіс є сукупністю всіляких варіантів оплати продукції, системою знижок і пільг, що надають споживачам. Систему обслуговування споживачів у логістичних системах складено з окремих підсистем та має бути спрямовано на виконання замовлень клієнтів.